

Правова культура юриста допомагає об'єктивно вирішувати правові конфлікти, які досить часто зустрічаються в професійній діяльності. Під правовим конфліктом розуміється суперечливий характер права, певне протистояння суб'єктів права у зв'язку із застосуванням, порушенням або тлумаченням правових норм. Підвищується рівень культури правового спілкування між різними суб'єктами права. На даний момент важлива не конкуренція «інтелігентів», а перш за все об'єктивність реалізації права. Важливо досягти консенсусу для забезпечення справедливості [5, С. 10] .

Виходячи з вище сказаного можна зробити висновок, що правова культура юриста, спрямована на збереження і зміцнення культурної цінності права. Зрештою, творчі, духовні та інтелектуальні здібності юриста внесли свій вклад в розвиток існуючої правової системи. Звичайно, тут ми не можемо обійтися без переваг інших типів культур, діалогу між ними. Необхідна правова творчість, широкий спектр знань, загальна спільна творчість, оскільки перебування лише в позиціях юридичного позитивізму означає деформацію правової культури. Отже, професійна культура юриста повинна бути безпосередньо пов'язана з його особливим правовим статусом і обумовлена специфікою професійної діяльності, яка характеризується, в першу чергу, професіоналізмом і продуктивністю праці та її результатів.

Література

1. Гусарев С.Д., Карпов О.М. Юридична деонтологія: Навч. посібник. - Київ, 1998. -156 с.
2. Білий П. Правова держава і правова культура: взаємозв'язок та результативність // Право України. - 1997. - С.77.
3. Правова педагогіка: навч. посібник / Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, О. В. Фатхутдінова. – Херсон: Олді-плюс, 2015. - 326 с.
4. Гавриленко Г. Правова держава і правова культура // Право України. - № 1, 2003. -С. 29-30.
5. Юридическая конфликтология / Под ред. В.Н. Кудрявцева.// Государство и право. - М., - № 9, 2005. - С. 10.

УДК 342(477)(043.2)

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Заміхановська Д.В., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Історія розвитку України як незалежної самостійної держави дає змогу сучасному суспільству аналізувати та осмислювати весь процес творення

України як держави, зокрема її правової системи. Початок розбудови України як нової держави поклало проголошення незалежності. На правову систему України та її складові елементи суттєво вплинула саме відмова від одноманітної правової ідеології.

Одним з основних завдань незалежної Української держави є створення власної правової системи. Прийняття конституції поклало фундамент для організації системного розвитку українського національного законодавства [2, с. 122].

Правову систему України можна визначити як цілісний комплекс правових явищ, який обумовлений об'єктивними закономірностями розвитку суспільства, усвідомлений і постійно відтворювальний людьми і їх організаціями (державою) і використовується для досягнення власних цілей [1, с. 163].

Щодо структури правової системи, то це стійка єдність елементів правової системи, їх зв'язків, цілісності, зв'язків елементів із цілим. Для того, щоб правильно роз'яснити структуру правової системи, необхідно визначити критерії відбору її елементів. Основними вимогами в даному випадку будуть їх внутрішня впорядкованість (організаційний критерій); правове спрямування діяльності (правовий критерій), який повинен бути виражений нормативно у відповідних законодавчих актах, положеннях, що відображають мету створення правової системи, сферу діяльності, характер її основних завдань та функцій, особливості їх реалізації; специфічні принципи організації і діяльності (програмний критерій) тощо.

Основними елементами правової системи є:

- право, як сукупність створених і охоронюваних державою норм;
- законодавство, як форма вираження цих норм (нормативні акти);
- правові установи, які здійснюють правову політику держави;
- судова та інша юридична практика;
- механізм правового регулювання;
- правореалізаційний процес (включаючи акти застосування і тлумачення);
- права, свободи і обов'язки громадян (право в суб'єктивному значенні);
- система утворених та функціонуючих у суспільстві правовідносин;
- законність і порядок;
- правова ідеологія (правосвідомість, юридичні доктрини, теорії, правова культура тощо);
- суб'єкти права (індивідуальні і колективні);
- системні зв'язки, які забезпечують єдність, цілісність та стабільність системи;
- інші правові явища (юридична відповідальність, правосуб'єктність, правовий статус, законні інтереси тощо) [3, с. 239].

Тобто, такий широкий підхід до визначення елементів правової

системи найбільш повно окреслює обсяг поняття і характеризує правову систему як складне, цілісне, структурне утворення в єдності всіх його складових частин.

Щодо елементів правової системи, то вони об'єднані спільною метою, завданнями, виконують деякі загальні функції, що, між іншим, не свідчить про однорідність і ідентичність останніх. Взаємозв'язок елементів правової системи, їх функціонування обумовлює саме існування правової системи, оскільки ізольовано, в розрізненому вигляді вона існувати не може.

Правова система України постає як складне, багатопланове поняття, що містить в собі цілий комплекс компонентів. Тобто, правова система - це об'єктивне, історично закономірне правове явище, яке включає в себе взаємопов'язані, взаємообумовлені і взаємодіючі компоненти: право і втілює його законодавство, юридичні установи, юридичну практику, суб'єктивні права і обов'язки, правову діяльність і правовідносини, правосвідомість і культуру, правову ідеологію та ін.

Тобто, сутність правової системи України - це феномен, що базується на конституційних положеннях, вироблених на основі концепції природних прав, політичного плюралізму, пріоритету прав людини, відповідальності держави перед особою, інтеграційному забезпеченні політико-правових процесів у реалізації завдань суспільства, пов'язаних зі співробітництвом та консенсусом.

Як висновок, можна сказати, що створення сучасної ефективної правової системи, яка покликана забезпечити розвиток України як розвинутої, демократичної соціально-правової держави, потребує подальшої розробки відповідної теоретичної моделі. Така модель має ґрунтуватися на найновіших досягненнях світової та вітчизняної наукової думки, враховувати всю сукупність передумов і орієнтирів пошуку, шляхів та механізмів подальшого реформування суспільства.

Література

1. Алексеев С.С. Механизм правового регулирования в социалистическом государстве. М., 1996. - 246 с.

2. Становлення і розвиток правової системи України: Збірник тез доповідей і наукових повідомлень науково - практичної конференції. -К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. - 216 с.

3. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. Харків: Консул, 2001. - С. 238 - 239.